

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1143/2014/EU RENDELETE

Az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos uniós szintű szabályozás kialakításának folyamata, fajkiválasztási kritériumok

Váczai Olivér

Természetmegőrzési Főosztály

Idegenhonos inváziós fajok

(Invasive Alien Species - IAS)

elleni nemzetközi fellépés

- 80-as évek eleje: Berni Egyezmény (2003. stratégia)
- 90-es évek eleje: Biológiai Sokféleség Egyezmény
- EU Biodiverzitás Akcióterv 2010 és Biodiverzitás Stratégia 2020
- A biológiai sokféleség megőrzés és nemzeti stratégiája 2015-2020

EU idegenhonos inváziós fajok elleni stratégia ->

2011 vége: Idegenhonos inváziós fajok elleni uniós irányelv? ->

Idegenhonos inváziós fajok elleni uniós rendelet?

2014. október 22. (hatályos: 2015. január 1-től):

Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló, 1143/2014/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet

Uniós szintű stratégia alkotás

2010-2013 között szakértői munkacsoportok

- Megelőzés
- Korai észlelés és gyors válasz
- Kezelés és helyreállítás

Évi ~10 tematikus munkacsoport ülés – információ gyűjtés

Uniós szintű jogszabályalkotás

2013-2014 között Környezetvédelmi Munkacsoport (WPE)

- Szakdiplomaták között
- Példátlanul gyors
- Viszonylag kis mozgástér
- Lehető legegyszerűbb

Rendelet-tervezet alakulása

Tagországok észrevételei, problémái

- Nincs mögötte címzett anyagi forrás
- Egységesen kezelendő IAS lista, ismeretlen elemekkel
- 50 fajban korlátozott IAS lista lehetőség

Megoldási javaslatok

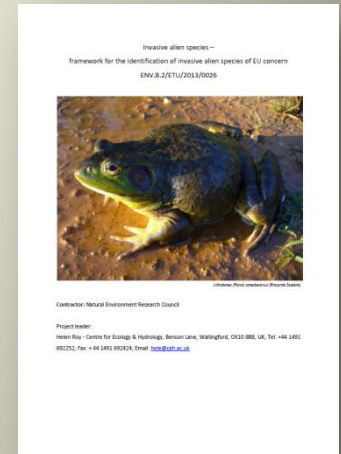
- Forrás hozzárendelés és LIFE források könnyítése
- Differenciált lista fajtípusonként, földrajzi régiókként
- Nagyobb beleszólási lehetőség a lista alakításába
- Lista felülről nyitott legyen
- Megelőzés elvének hangsúlyosabbá tétele

Elfogadott rendelet

- Nincs mögötte címzett anyagi forrás
- LIFE forrásokban IAS kiemelt téma
- Egységes kezelésű unió számára veszélyt jelentő IAS jegyzék
- Lista felülről nyitott, tagországi beleszólás biztosított
- Regionális és tagországi jegyzékek létrehozásának lehetősége
- Megelőzés elve hangsúlyosan szerepel, új IAS-ok a fókuszban
- Kezdeti lista alkotására egy év áll rendelkezésére a BIZ-nak

Uniós IAS jegyzékalkotás

- Tudományos fórum adja a szakmai háttérrel
- Tagországi képviselőkből álló bizottság dönt
- Kezdeti jegyzék elfogadására nagyon rövid idő
- Csak a megállapított kritériumoknak megfelelő, már elkészült Kockázatelemzéssel rendelkező IAS-okból kell választani (~90)
- Csak magas támogatású IAS maradt bent (eltérő MS stratégia)
- Dinamikus, gyorsan könnyen változtatható lista a cél
- A szavazás a teljes listára történt (+/-)
- 23 támogató, 4 ellenszavazattal elfogadta (2015.12.04. hatályos: 2016.08.03.)
- Első jegyzékbővítés folyamatban

Elfogadott uniós IAS jegyzék (37)

Növényfajok (14)

Magyar név	Tudományos név	előfordulás
Borfa, tengerparti seprúcserje *	<i>Baccharis halimifolia</i> L.	szárazföldi (7)
Kaliforniai tündérhínár **	<i>Cabomba caroliniana</i> Gray	vízi
Vízijácint *	<i>Eichhornia crassipes</i> (Martius) Solms	vízi (7)
Perzsa medvetalp	<i>Heracleum persicum</i> Fischer	szárazföldi
Sosnowsky-medvetalp **	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Mandenova	szárazföldi
Hévízi gázló **	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i> L. f.	vízi
Fodros átokhínár **	<i>Lagarosiphon major</i> (Ridley) Moss	vízi
Nagyvirágú tóalma *	<i>Ludwigia grandiflora</i> (Michx.) Greuter & Burdet	vízi
Sárgavirágú tóalma **	<i>Ludwigia peploides</i> (Kunth) P.H. Raven	vízi
Sárga lápbuzogány	<i>Lysichiton americanus</i> Hultén and St. John	szárazföldi
Közönséges süllőhínár *	<i>Myriophyllum aquaticum</i> (Vell.) Verdc.	vízi
Keserű hamisüröm	<i>Parthenium hysterophorus</i> L.	szárazföldi
Ördögfarok keserűfű	<i>Persicaria perfoliata</i> (L.) H. Gross (<i>Polygonum perfoliatum</i> L.)	szárazföldi
Kudzu nyílgyökér	<i>Pueraria montana</i> (Lour.) Merr. var. <i>lobata</i> (Willd.) (<i>Pueraria lobata</i> (Willd.) Ohwi)	szárazföldi

Elfogadott uniós IAS jegyzék

Állatfajok (23)

Magyar név	Tudományos név	Csoport
Csinos tarkamókus	<i>Callosciurus erythraeus</i> Pallas, 1779	Emlős (9)
Házi varjú	<i>Corvus splendens</i> Vieillot, 1817	Madár (3)
Kínai gyapjasollósrák **	<i>Eriocheir sinensis</i> H. Milne Edwards, 1854	Rák (6)
Jávai mongúz	<i>Herpestes javanicus</i> É. Geoffroy Saint-Hilaire, 1818	Emlős
Amerikai ökörbéka	<i>Lithobates (Rana) catesbeianus</i> Shaw, 1802	Kétéltű (1)
Muntják szarvas	<i>Muntiacus reevesii</i> Ogilby, 1839	Emlős
Nutria	<i>Myocastor coypus</i> Molina, 1782	Emlős
Ormányos medve *	<i>Nasua nasua</i> Linnaeus, 1766	Emlős
Cifrarák **	<i>Orconectes limosus</i> Rafinesque, 1817	Rák
Északi cifrarák	<i>Orconectes virilis</i> Hagen, 1870	Rák
Halcsontfarú réce	<i>Oxyura jamaicensis</i> Gmelin, 1789	Madár
Jelzórák **	<i>Pacifastacus leniusculus</i> Dana, 1852	Rák
Amurgéb **	<i>Perccottus glenii</i> Dybowski, 1877	Hal (2)
Kaliforniai vörösrák **	<i>Procambarus clarkii</i> Girard, 1852	Rák
Virginiai márványrák **	<i>Procambarus falax</i> forma <i>virginalis</i> (marbled crayfish)	Rák
Mosómedve **	<i>Procyon lotor</i> Linnaeus, 1758	Emlős
Kínai razbóra **	<i>Pseudorasbora parva</i> Temminck & Schlegel, 1846	Hal
Amerikai szürkemókus	<i>Sciurus carolinensis</i> Gmelin, 1788	Emlős
Amerikai rókamókus	<i>Sciurus niger</i> Linnaeus, 1758	Emlős
Burunduk *	<i>Tamias sibiricus</i> Laxmann, 1769	Emlős
Szent íbisz	<i>Threskiornis aethiopicus</i> Latham, 1790	Madár
Ékszerteknős **	<i>Trachemys scripta</i> Schoepff, 1792	Hüllő (1)
Ázsiai lódarázs	<i>Vespa velutina nigrithorax</i> de Buysson, 1905	Rovar (1)

Uniós IAS jegyzék bővítés-javaslat

1. *Alopochen aegyptiacus* - nílusi lúd
2. *Alternanthera philoxeroides* -
3. *Asclepias syriaca* - közönséges selyemkóró
4. *Cervus nippon* - szikaszarvas
5. *Elodea nuttalli* - vékonylevelű átokhínár
6. *Gunnera tinctoria* - óriásrebarbara
7. *Heracleum mantegazzianum* - kaukázusi medvetalp
8. *Homarus americanus* - amerikai homár
9. *Impatiens glandulifera* - bíbor nebáncsvirág
10. *Lupinus polyphyllus* and *L. × pseudopolyphyllus* – csillagfürt hibrid
11. *Microstegium vimineum* -
12. *Myriophyllum heterophyllum* - felemáslevelű süllőhínár
13. *Nyctereutes procyonoides* - nyestkutya
14. *Ondatra zibethicus* - pézsmapocok
15. *Pennisetum setaceum* - tolborzfű

Uniós rendelet előnyei

- **Elkészült, hatályos**

- Elindult egy európai szintű IAS szabályozási rendszer
- Minden tagországnak el kell kezdenie foglalkozni a kérdéssel
- A problémák kiindulási kezelésére már alkalmas
- A megelőzésre koncentrálnak
- Sok mindenre lehetőséget biztosít

Nem várható azonban, hogy minden felgyülemlett IAS-al kapcsolatos problémánkat egy csapásra megoldja

Érdemes az egyszerűbb problémákkal kezdeni

Köszönöm a figyelmet!

